Lieta Nr.A420637911
1-2876-12/36

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2012.gada 29.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese K.Brokane,

piedaloties atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Pārtikas un veterinārā dienesta pilnvarotajai pārstāvei *I.S.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA *„/Nosaukums/”* (reģ. Nr.*/reģistrācijas numurs/*) pieteikuma par Pārtikas un veterinārā dienesta Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora p.i. 2011.gada 29.septembra lēmuma Nr.1-14.1/1675 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 3.septembrī plkst.11.30 Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – Dienests) Ziemeļkurzemes pārvaldes valsts pārtikas inspektore sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.AK003706 (turpmāk – protokols) SIA *„/Nosaukums/”* par 2011.gada 3.septembrī plkst.11.00 konstatētajiem pārkāpumiem. Protokolā norādīts, ka SIA *„/Nosaukums/”* ir pārkāpusi Pārtikas aprites uzraudzības likuma 7.pantu, 14.panta otro daļu, Regulas 852/2004 II pielikuma I nodaļas 2.punktu un IX nodaļas 2. un 3.punktu. Atbildība par izdarīto pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 103.^{3}panta pirmajā un trešajā daļā.

2011.gada 6.septembrī Dienesta Ziemeļkurzemes pārvaldes valsts pārtikas inspektore pieņēma lēmumu Nr.Z41-88-0442 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma SIA *„/Nosaukums/”* saukt pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 103.^{3}panta pirmo daļu, uzliekot naudas sodu Ls 75 apmērā.

SIA *„/Nosaukums/”*, nepiekrītot sākotnējam lēmumam, apstrīdēja to augstākā iestādē.

[2] 2011.gada 29.septembrī Dienesta Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora pienākumu izpildītājs pieņēma lēmumu Nr.1-14.1/1675 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Persona, kura iesaistījusies kādā no pārtikas aprites posmiem, ir atbildīga par to, lai tiktu izpildītas visas pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasības. Nav pieļaujams, ka uzņēmuma virtuves telpas netiek sakoptas uzreiz pēc ēdiena gatavošanas, bet pēc vairākām dienām. Normatīvajos aktos noteikto pārtikas uzņēmumu higiēnas prasību neievērošanai nevar būt attaisnojoši iemesli, tajā skaitā, darbinieka sliktā pašsajūta.

[2.2] Uzņēmums Brīdinājuma rīkojumā norādītās nepilnības novērsa pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas, tāpēc tas netiek ņemts vērā, pārskatot sākotnējo lēmumu.

[2.3] SIA *„/Nosaukums/”* piemērots naudas sods Ls 75 apmērā, jo uzņēmums pārtikas apritē ir iesaistīts jau vairākus gadus, kā arī par līdzīgiem pārkāpumiem ir sodīts iepriekš. Lai arī tas nevar kalpot kā atbildību pastiprinošs apstāklis LAPK izpratnē, taču tas nozīmē, ka SIA *„/Nosaukums/”* ir labi zināmas normatīvo aktu prasības, kā arī zināma LAPK noteiktā atbildība par šo prasību neievērošanu.

[3] 2011.gada 31.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas SIA *„/Nosaukums/”* pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteicēja nepiekrīt Lēmumam, uzskata to par nepamatotu un līdz ar to atceļamu. SIA *„/Nosaukums/”* valdes loceklis Dienesta inspektorēm norādījis, ka kafejnīca sestdienās un svētdienās nedarbojas, bet tas netika ņemts vērā. Pieteicēja uzskata, ka pavāre *M.B.* rīkojusies pareizi, pārtraucot darbu virtuvē dēļ sliktās pašsajūtas, kas atbilst darba drošības noteikumiem. Netīrie trauki un grīda 2.septembrī palika nesakoptas ar domu, ka brīvdienās tas tiks izdarīts un 5.septembrī viss būs atbilstoši pārtikas aprites noteikumiem. To apliecina 15.septembrī veiktā atkārtotā pārbaude, kurā pārkāpumi netika konstatēti. Pēc kases žurnāla ir redzams, ka sestdienās un svētdienās kafejnīca *„/Nosaukums/”* nedarbojas. Ja kafejnīca nedarbojas, tad sabiedrībai un veselībai draudi netiek radīti.

[4] Dienests tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus Dienests norādījis, ka Dienestam ir tiesības apmeklēt uzņēmumu un izvērtēt tā darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām jebkurā laikā, jo pārtikas uzņēmumam savā darbībā jāatbilst visām normatīvo aktu prasībām ne tikai apmeklētāju pieņemšanas laikā.

[5] Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās, nepaziņojot tiesai neierašanās iemeslu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 214.panta pirmo daļu, ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no administratīvā procesa dalībniekiem, tiesa sāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 268. vai 269.pantu nav pamats to atlikt.

Uzklausījusi Dienesta pārstāves viedokli, izvērtējusi administratīvās lietas materiālus un nekonstatējusi Administratīvā procesa likuma 268. vai 269.pantā norādītos pamatus lietas atlikšanai, tiesa izskatīja lietu bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

[6] Dienesta pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[7] Lēmums pamatots ar Pārtikas aprites uzraudzības likuma 7.pantu, 14.panta otro daļu, Regulas 852/2004 II pielikuma I nodaļas 2.punktu un IX nodaļas 2. un 3.punktu, kā arī LAPK 103.^{3}panta pirmo daļu.

Pārtikas aprites uzraudzības likuma 7.pants noteic, ka pārtikas uzņēmums savā darbībā ir atbildīgs par pārtikas kvalitāti un nekaitīgumu, kā arī par izplatāmās pārtikas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām un uzņēmuma deklarētajām prasībām. Persona, kura iesaistījusies kādā no pārtikas aprites posmiem, ir atbildīga par to, lai tiktu izpildītas visas pārtikas apriti reglamentējošās normatīvo aktu prasības. Pārtikas uzņēmums savā darbībā var ievērot labas higiēnas prakses vadlīnijas, kuras izstrādā pārtikas nozaru profesionālās asociācijas un biedrības, konsultējoties ar patērētāju grupu

pārstāvjiem un kompetentām valsts institūcijām. Labas higiēnas prakses vadlīnijas saskaņo ar Dienestu.

Lai arī sākotnējā lēmumā ir atsauce uz Pārtikas aprites uzraudzības likuma 14.panta otro daļu, tiesa secina, ka domāts ir 14.panta 2.punkts, jo daļas minētajam pantam nav. Pārtikas aprites uzraudzības likuma 14.panta 2.punkts paredz, ka Dienesta amatpersonas, ražotājs vai izplatītājs pārtiku atzīst par izplatīšanai nederīgu, ja tai ir beidzies derīguma termiņš.

Regulas 852/2004 (Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regula 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu) II Pielikuma I nodaļas 2.punkts noteic, ka uzņēmumu telpu, kur uzglabā pārtiku, izvietojums, projekts, konstrukcija, atrašanās vieta un lielums ļauj veikt atbilstošu uzturēšanu, tīrīšanu un/vai dezinfekciju, nepieļauj vai samazina piesārņojumu, kas izplatās pa gaisu, un nodrošina atbilstošu darba telpu, kas visas darbības ļauj veikt higiēniski. Ir tāds, lai aizsargātu no netīrumu uzkrāšanās, saskares ar indīgām vielām, daļiņu nokļūšanas pārtikā un kondensācijas vai nevēlama pelējuma veidošanās uz virsmām. Ļauj īstenot labu pārtikas higiēnas praksi, tostarp aizsardzību pret piesārņojumu un jo īpaši kaitēkļu apkarošanu, un vajadzības gadījumā ar termoregulāciju nodrošina piemērotus pietiekamas jaudas apstrādes un uzglabāšanas nosacījumus, lai varētu uzglabāt pārtikas produktus pareizā temperatūrā, un telpas ir projektētas tā, lai būtu iespējams minētās temperatūras uzraudzīt un, ja vajadzīgs, reģistrēt.

Regulas 852/2004 II Pielikuma IX nodaļas 2.punkts noteic, ka, lai nodrošinātu, ka izmantotais process sasniedz vēlamos mērķus, pārtikas apritē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem regulāri jāpārbauda attiecīgi galvenie rādītāji (konkrēti – temperatūra, spiediens, hermetizācija un mikrobioloģija), izmantojot arī automātiskās ierīces. Savukārt 3.punkts noteic, ka izmantotajam procesam jāatbilst starptautiski atzītiem standartiem (piemēram, pasterizēšana, sevišķi augsta temperatūra vai sterilizācija).

Saskaņā ar LAPK 103.^{3}panta pirmo daļu par higiēnas un veterināro prasību pārkāpšanu pārtikas apritē uzliek naudas sodu juridiskajām personām no desmit līdz piecsimt latiem.

[8] Kā pierādījumus atbilstoši LAPK 243.panta pirmajai un otrajai daļai tiesa konkrētajā gadījumā vērtē:

[8.1] Protokolu, kurā norādīts, ka 2011.gada 3.septembrī plkst.11.00 SIA *„/Nosaukums/”* kafejnīcā *„/Nosaukums/”*, */adrese/*, konstatēts, ka kafejnīcas darba laiks ir gan sestdienās, gan svētdienās no plkst.9.00 līdz plkst.16.00. Kafejnīca, pēc īpašnieka sniegtās informācijas, sestdienās ēdienu negatavo. Virtuves telpas pēc bēru mielasta nav uzkoptas. Darba virsmas un inventārs nav novākts, ēdienu paliekas traukos, katlos, pa visām darba virsmām. Virtuves telpu, darba virsmu un inventāra higiēniskais stāvoklis nenodrošina labas higiēnas prakses īstenošanu. Grīdas stūri netīri. Sakņu tīrīšanas telpā smilšaina darba virsma, grīda, iekārta. Uz darba virsmām haotiski tiek uzglabāti dažādi priekšmeti, tīrīšanas inventārs, ēdienu trauki. Ēdienu gatavošanai tiek izmantoti produkti, kuriem beidzies derīguma termiņš *(lietas 17.lapa)*;

[8.2] 2011.gada 3.septembra Dienesta Pārtikas uzņēmuma pārbaudes protokolu Nr.88-11-01673, ar kuru konstatēts, ka uzņēmums atbilst protokolā vērtēto pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, taču atsevišķos posmos ir konstatētas neatbilstības *(lietas 18.-20.lapa)*;

[8.3] 2011.gada 3.septembra Aktu par pārtikas izņemšanu no apgrozības Nr.88-0183. Pamatojoties uz Pārtikas aprites uzraudzības likuma 14.panta 2. un 3.punktu, 22.panta otrās daļas 4.punktu, ar Aktu no apgrozības tika izņemta šāda izplatīšanai nederīga pārtika: žāvētas plūmes bez kauliņiem (1 gab., 400 g), grauzdētas auzu pārslas (150 g), pūdercukurs (1 gab., 500 g), tortes sagatave (1 gab., 400 g), sāļie cepumi (1 kg), cepumi Rondo (100 g), Dobeles rudzu milti (1,5 kg), cepumi Sont (230 g), sāļie

groziņi – iepakojums neattaisīts (300 g), sāļie groziņi – iepakojums daļēji attaisīts (100 g), magones – oriģinālais iepakojums (150 g), valrieksti (200 g), biezpiens (2 gab., 200 g). Aktā norādīts, ka pārtikas produkti ir bez identifikācijas, nav nosakāma vērtība. Pārkāpts Pārtikas aprites uzraudzības likuma 7.panta 1. un 2.punkts, 8.panta 1.punkts. Izņemtie pārtikas produkti atradās SIA *„/Nosaukums/"* kafejnīcā *„/Nosaukums/"*, */adrese/*. Izplatīšanai nederīgā pārtika nodota pārraudzībā SIA *„/Nosaukums/"* valdes loceklim Ivaram Brūverim *(lietas 21.lapa)*;

[8.4] 2011.gada 3.septembrī plkst.12.50 Dienesta valsts vecākā pārtikas inspektores, pamatojoties uz Pārbaudes protokolu Nr.88-11-01673, sastādīto Brīdinājuma rīkojumu Nr.88-0024 SIA *„/Nosaukums/"*. Saskaņā ar Pārtikas aprites likuma 27.panta otrās daļas 1.punktu uzdots nodrošināt iekārtu un aprīkojuma virsmu higiēnisku stāvokli. Nodrošināt sakņu apstrādes telpas iekārtu un virsmu higiēnisko stāvokli, lai būtu iespējams īstenot labu higiēnas praksi. Nodrošināt virtuves telpu un palīgtelpu higiēnisko stāvokli, lai būtu iespējams īstenot labu higiēnas praksi, tostarp aizsardzību pret piesārņojumu starp tehnoloģiskajiem procesiem un to laikā. Uzdotās darbības jāizpilda līdz 2011.gada 12.septembrim *(lietas 22.lapa)*;

[8.5] 2011.gada 6.septembra SIA *„/Nosaukums/"* valdes locekļa paskaidrojumu, kurā norādīts, ka no pavāres *M.B.* noskaidrojis, ka nekārtība virtuvē no piektdienas uz sestdienu tika atstāta, jo piektdien pavāre slikti jutās, tāpēc aizgāja mājās, nesakārtojot darba vietu. *M.B.* norādījusi, ka atnāks sestdien un visu sakārtos *(lietas 26.lapa)*;

[8.6] 2011.gada 15.septembrī plkst.11.10 Dienesta sastādīto Pārtikas uzņēmuma pārbaudes protokolu Nr.88-11-01808, ar kuru konstatēts, ka uzņēmums atbilst protokolā vērtēto pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, taču atsevišķos posmos ir konstatētas neatbilstības *(lietas 23.-25.lapa)*;

[8.7] Pieteicējas pārstāvja sūdzību Dienesta ģenerāldirektoram par sākotnējo lēmumu *(lietas 16.lapa)*;

[8.8] Dienesta Ziemeļkurzemes pārvaldes valsts pārtikas inspektoru 2011.gada 20.septembrī sniegtos paskaidrojumus, kuros norādīts, ka, ierodoties objektā, uz durvīm izlasījušas darba laiku „katru dienu no 09.00-16.00". Norādes, ka sestdienās kafejnīca nestrādā, nebija *(lietas 45.lapa)*.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka 2011.gada 3.septembrī Dienesta konstatētie apstākļi atbilda faktiskajai situācijai, kā arī par to, ka SIA *„/Nosaukums/"* ir kafejnīcas, kur veikta pārbaude, īpašniece.

Strīds lietā ir par to, vai vērā ņemams apstāklis ir tas, ka pārkāpums konstatēts sestdienā, kad, pēc pieteicējas pārstāvja pieteikumā tiesai norādītā, kafejnīca nedarbojas, kā arī par to, vai piemērotais sods ir samērīgs.

[10] No sākuma tiesa izvērtēs, vai nozīme ir apstāklim, ka pārkāpums fiksēts sestdienā.

[10.1] Lai arī pieteicēja pārstāvis norāda, ka uz kafejnīcas ieejas durvīm bijusi norāde par tās darba laiku darba dienās, no citiem pierādījumiem lietā secināms, ka kafejnīca bijusi atvērta, turklāt pats īpašnieks norādījis, ka ēdieni kafejnīcā konkrētajā dienā netiek gatavoti, kas neizslēdz pašu faktu, ka dzērieni varētu tikt pārdoti, kā arī kafejnīcā bez īpašnieka atradās vēl viena persona. Savukārt no Dienesta Ziemeļkurzemes pārvaldes valsts pārtikas inspektoru sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka uzraksts par darba laiku liecinājis, ka kafejnīca strādā katru dienu, nevis katru darba dienu.

[10.2] Tiesas ieskatā, nebūtu nozīmes faktam, ja kafejnīcā konkrētajā dienā nebūtu atvērta apmeklētājiem, jo visas pārtikas apriti reglamentējošās normatīvo aktu prasības ir jāievēro pastāvīgi, neatkarīgi no tā, vai kafejnīca konkrētajā brīdī ir vai nav atvērta apmeklētājiem. Šāds secinājums izriet gan no Pārtikas aprites uzraudzības

likuma, gan Regulas Nr.852/2004. Piemēram, Pārtikas aprites uzraudzības likuma 8.panta pirmā daļa paredz, ka pārtikas uzņēmuma pienākums ir veikt paškontroli, novērst jebkuru darbību vai procesu, kas nelabvēlīgi ietekmē pārtikas nekaitīgumu, un nodrošināt attiecīgās pārtikas aprites drošības procedūras vai kontroles pasākumus, to ieviešanu pārtikas saglabāšanā un pārbaudē. Tiesas ieskatā, protokolā norādītais, ka ēdienu paliekas ir bijušas atstātas traukos un katlos pa visām darba virsmām, turklāt ēdienu gatavošanā tiek izmantoti produkti ar beigušos derīguma termiņu, viennozīmīgi nelabvēlīgi ietekmē pārtikas nekaitīgumu. Ēdienu gatavošanā izmantot pārtiku, kam pirms vairākiem mēnešiem beidzies derīguma termiņš jebkurā gadījumā uzskatāms par pārkāpumu, neatkarīgi no tā, vai tas konstatēts kafejnīcas darba laikā vai ārpus tā. Kā norādīts Aktā par pārtikas izņemšanu no apgrozības, derīguma termiņš, piemēram, žāvētām plūmēm, tortes sagatavei, sāļajiem groziņiem bija beidzies jau 2011.gada jūnija mēnesī, savukārt valriekstiem pat 2011.gada martā.

[10.3] Protokolā norādīts, ka grīdas stūri bijuši netīri. Savukārt Dienesta Pārtikas uzņēmuma pārbaudes protokola papildus informācijas veidlapā 1.2.1.punktā norādīts, ka virtuves telpā grīdas stūri, griesti pieejamās vietās netīri, ar netīrumu kārtu. Iepriekš minētais liecina par to, ka higiēnas prasības virtuvē netiek ievērotas ilgstošākā laika periodā, nevis situācija tāda ir tikai tāpēc, ka pavāre piektdienas vakarā slikti jutusies un nav paspējusi sakopt virtuvi.

[10.4] Apšaubāms ir arī pieteicējas valdes locekļa paskaidrojumos norādītais, ka pavāre visu sakārtot gatavojusies sestdien. Kā redzams no lietas materiāliem, Dienesta amatpersonas pārbaudi veikušas sestdien no plkst.10.30 līdz 12.50, un šajā laikā pavāre nav ieradusies uz virtuves sakopšanu. Tātad pavāre nemaz nav steigusies novērst pieļautos pārkāpumus. Arī pats īpašnieks, atrodoties kafejnīcā, nav interesējies par pavāres prombūtni un nesakopto virtuvi, kaut arī tas būtu pieteicējas valdes locekļa primārais pienākums, veicot paškontroli, lai novērst jebkuru darbību vai procesu, kas nelabvēlīgi ietekmē pārtikas nekaitīgumu.

[10.5] Atbilstoši Regulas Nr.852/2004 II pielikuma I nodaļas1.punktam uzņēmumu telpas, kur uzglabā pārtiku, jātur tīras, un tās jāuztur labā kārtībā un stāvoklī. Pārbaudē konstatētais liecina par pretējo. Līdz ar to tiesas atzīst, ka Dienests pareizi konstatējis pieteicējas pārkāptās tiesību normas un pamatoti saucis pieteicēju pie administratīvās atbildības par higiēnas un veterināro prasību pārkāpšanu pārtikas apritē.

[10.6] Kā jau tiesa iepriekš secināja, nav nozīmes tam, ka pārkāpumi konstatēti laikā, kad virtuvē ēdiens netiek gatavots. Saskaņā ar Pārtikas aprites uzraudzības likuma 22.panta pirmās daļas 1.punktu, veicot plānveida vai ārpuskārtas kontroli, Dienesta amatpersonām savas kompetences ietvaros, uzrādot dienesta apliecību, ir tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēt jebkuru pārtikas uzņēmumu.

[11] Ņemot vērā tiesas secināto, ka pieteicēja pamatoti saukta pie administratīvās atbildības, tiesai jāpārbauda uzliktā soda samērīgums.

Sankcija paredz soda apmēru juridiskai personai no Ls 10 līdz Ls 500. Lēmumā veikti lietderības apsvērumi, norādot, ka Dienests ir vērtējis samērīguma principu, salīdzinot pieteicējas tiesību aizskārumu ar sabiedrības ieguvumu un ņemot vērā bīstamības pakāpi, kas bija radīta sabiedrības veselībai. Dienests arī norādījis, ka piemērotais soda apmērs nepieciešams, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos nākotnē.

Tiesa, ņemot vērā lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteicēja ar savām darbībām ir reāli apdraudējusi sabiedrības veselību, sevišķi izmantojot ēdiena gatavošanā pārtikas produktus ar beigušos derīguma termiņu, līdz ar to tiesa neuzskata, ka piemērotais administratīvais sods Ls 75 apmērā, kas, salīdzinoši ar maksimālo naudas soda apmēru, ir tuvu minimālajam iespējamajam naudas sodam, būtu nesamērīgs.

[12] Tiesa lietā nekonstatē apstākļus, kas var kalpot par pamatu administratīvā soda atcelšanai vai pārkāpuma atzīšanai par maznozīmīgu. Līdz ar to Lēmums ir tiesisks un nav pamata to atcelt.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Pārtikas un veterinārā dienesta Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora p.i. 2011.gada 29.septembra lēmumu Nr.1-14.1/1675, bet SIA *„/Nosaukums/”* (reģ. Nr.*/reģistrācijas numurs/*) pieteikumu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2012.gada 29.jūnijā.

Tiesnese K.Brokane